

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Николай Георгиев Цонев, УНСС, катедра „Икономика на туризма“, научна специалност Икономика и управление /Маркетинг в туризма/

*Относно: конкурс за **професор** по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (Управленско консултиране в туризма)“, въз основа на обявен конкурс в Д.В., бр. 71 от 27.08.2021 г. и съгласно Заповед № 261/08.02.2021 г. на Ректора на УНСС*

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика на туризма“, факултет Икономика на инфраструктурата“ на УНСС съгласно Решение на АС №4/07.07.2021 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед 3058/26.10.2021 г. на Ректора на УНСС.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

В обявения конкурс е подал документи един кандидат - доц. д-р Мариана Кирилова Янева от УНСС. Представената от кандидата документация, която е много добре комплектувана и пълна, отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на УНСС – София.

От професионалната автобиография на доц. Янева, както и от информация, която имам като ръководител катедра мога да отбележа редица нейни активности, които дават

възможност за по-подробна преценка на нейната експертиза в областта на туристическия бизнес:

- Експерт е по процедурите за оценяване и акредитация
- Националната Агенция по оценяване и акредитация
към Министерския съвет, София. (от 2007 г.)
- Експерт и член е на Българска камара на образование, наука и култура. Директор
"Консултинг в икономическите дейности." (от 2009 г.)
- Експерт е в Народното Събрание в Комисията по Икономическа политика и туризъм.
(през 2015 г.)
- От 2018 е член на Междуведомствен съвет за кадрите в туризма (МСКТ) към
Министерство на туризма.
- От 2018 е член на Комисия за придобиване на национален сертификат за екскурзовод
към Министерството на туризма.
- От 2020 е член на Консултативния съвет към министъра на туризма, създаден
октомври 2020 г.

Доц. Янева е уважаван учен и като рецензент на докторски трудове на млади изследователи в областта на икономиката и туризма. Тя има 28 участия в научни журита в различни университета в страната: 16 - УНСС; 1 - НБУ; 6 - ЮЗУ; 2 - СУ; 2 - СА Свищов; 1 - МВБУ, от които с 12 рецензии и 16 становища.

Работи активно и в съвместната университетската магистърска програма като гост-преподавател и гост-изследовател в Université Littoral Côte d'Opale (ULCO), Дункерк, Франция.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Според приетия Закон и Правилник, кандидатите за заемане на академичната длъжност „Професор” се оценяват по съвкупност от критерии и показатели за научно-изследователската дейност.

Сред представените за конкурса публикации могат да се отбележат монографиите ѝ: Управленско консултиране при популяризиране на пакетни продукти на туроператори (2020) – хабилитационен труд; Приложни аспекти на управленското консултиране в туроператорския бизнес (2016); Хармонизиране качеството на продукта на туристическите агенции в България с европейските добри практики (2011) в колектив; и в други 8 монографии с отделни глави.

Прави впечатление и обезпечаването на водените от нея учебни дисциплини с различни учебници за ОКС Бакалавър и в ОКС Магистър, като регулярно актуализираният Екскурзоводско обслужване, Основи на консултинга в туризма, участия в авторски колектив на Основи на туризма и в Туроператорска и турагентска дейност.

Не може да не се отчете и факта на издадените от нея два учебника на английски език от УИ Стопанство - Tour Guide Service през 2014 г. и Tourism destinations (в съавторство) през 2015 г., които авторката е качила в своя блог в онлайн вариант за широк достъп сред заинтересованите.

Доц. Янева има публикувани две студии на английски език и 26 статии, в първични и вторични научни бази данни, както и такива с редколегия. Публикацията ѝ в Journal of Balkan Ecology (2019, Web of Science) е „Establishing Business Identification of Regions for Sustainability in Tourism“, а другата е в списание Economic Studies (2020, Scopus) е Developing a Methodology for Tourism Region Management.

Резултатите от своите научно-изследователски разработки в областта на управленското консултиране в туризма, туристическите дестинации и туроператорската дейност са огласени в научни сборници чрез участия в различни академични и практико-приложни форуми в България и в чужбина. Кандидатът в конкурса има 21 участия, от които 15 в България и 6 в чужбина.

Прави впечатление и активността ѝ по повод работата ѝ в научно-изследователски проекти, както като ръководител, така и като член на екип. Тя работила общо по 8 проекта, от които 4 университетски, 1 национален и 3 международни.

Не може да не се отбележи и факта за изключително активното ѝ присъствие като ръководител на голям брой докторанти. Ръководител е на общо 13 докторанти, 5 от които вече успешно защитили.

Доц. д-р Мариана Янева отговаря на изискванията за заемане на академична длъжност „професор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (чл. 29): придобита ОНС „доктор“; заемане на академична длъжност „доцент“ не по-малко от две години (от 2009 г. е доцент) ; публикуван монографичен труд, който не повтаря представените трудове за получаване на ОНС „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“; оригинални научноизследователски трудове и публикации, които не повтарят представените трудове за получаване на ОНС „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“.

По отношение на изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ кандидатът има 1579 точки, като изискуемите са 550. В изпълнението на допълнителните количествени изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ на УНСС, съобразно посочените резултати в картата, кандидатът има 1445 точки, като изискуеми са 420.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Съгласно Протокол №2 от 19.05.2021 г. на Съвета по хабилитация на УНСС, становището на Съвета е положително, основаващо се на положителното становище на Комисията по изпълнение на показателите относно кандидатурата на доц. д-р М. Янева по конкурса, „която съответства на количествените и качествени изисквания приети от АС“. Няма посочено фактическо неизпълнение на някои изисквания.

Обобщено за изпълнението на качествените показатели от кандидата по конкурса може да се каже, че научните публикации на доц. Янева са написани на ясен научен език, показват професионална компетентност и съдържат оригинални авторски постижения, които му определят подобаващо се място в научните среди. Доц. Янева е утвърден лектор с университетски и национален принос, разработил и приложил в обучението нови лекционни курсове, методи, преподавател по туризъм е в няколко водещи университета в България. Също така е и ръководител на 4 университетски проекта, член е на екип на един национален проект, както и е участвала в няколко международни. Тя е член и на различни междуведомствени съвети към Министерството на туризма, както и е била експерт в Комисията по икономическа политика и туризъм към НС.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

Прегледът на документите показва, че кандидатът по конкурса доц. Янева през последните 12 учебни години след хабилитацията си за доцент има голяма учебна натовареност, както в ОКС „Бакалавър“, така и в ОКС „Магистър“. Имайки предвид, че доц. Янева има богат преподавателски опит в редица водещи университети и нужната квалификация включително и богат експертен опит в областта на туризма, считам че тя отговаря напълно на високите изисквания на ЗРАСРБ и на УНСС за академичната длъжност „професор“, за която едно от най-важните изисквания е опитът в учебно-преподавателска дейност.

Доц. Янева е автор и на първия учебник по управленско консултиране в туризма у нас (Основи на консултинга в туризма). Има и публикувани седем учебника (четири от които самостоятелни), два от които на английски език. Разработила е множество учебни курсове за бакалавърски и магистърски специалности на УНСС, които намират много добър прием от студентите. Доц. Янева се ползва с уважение от колегите си, което намира израз в обстоятелство, че е била избрана за член на Контролния съвет на УНСС.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

5.1. Основни направления в изследователската дейност

При по-детайлно запознаване с публикационната дейност на кандидата по конкурса доц. д-р Мариана Янева се установява, че тя има устойчив изследователски интерес към направлението „Управленско консултиране в туризма“, което е и заложено в конкурсната процедура. В това тематично направление тя има 12 публикации, по-значимите от които са две монографии, един учебник и няколко статии и доклади.

Второто тематично направление на кандидата е „Туроператорска, турагентска и екскурзоводска дейност“. В него тя има четири монографии (самостоятелни и в съавторство), пет учебника (три от които самостоятелни) и редица статии и научни доклади.

В третото тематично направление е свързано с управлението и популяризирането на туристическите продукти и дестинации, в което има общо 25 публикации.

Четвъртото последно тематично направление е свързано с продуктовата специализация на българския туризъм, което е и по-ново като концепция по отношение на развитието на туристическите дестинации и районирането на България в девет туристически района. По него доц. Янева има 14 публикации.

5.2. Най-важни получени научни и/или научно-приложни резултати

Открояване на консултантската дейност и приложението ѝ както за развитието на дестинациите, така и по отношение на продуктите на туроператорите, които в конкурентна среда е необходимо диференцират в дейността си, чрез предлагане на туристически продукти по атрактивни дестинации, дори и в неспецифични пазарни условия.

Прилагане както на класически, така и модифицирани в практиката управленски модели за развитие на туристически район чрез създаване на програма с цел подпомагане на маркетинговите организации на дестинациите /Организациите за управление на туристическите райони в България/ с цел осигуряване на устойчив туризъм.

Създаване на устойчив управленски модел за управление на новосъздадените туристически райони в България, с акцент върху Софийски туристически район въз основа на адаптиране на водещи модели за управление и добри практики.

Открояване и популяризиране на специализирани продукти за отдих, които ще върнат туристите в дестинации за здравен туризъм посредством прилагане на консултантски проект, с насочване на резултатите към туристическите агенции и дестинациите за здравен туризъм, които по време на криза трябва да реструктурират своите продуктови предложения, фокусирани върху текущите потребителски нужди.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

По отношение на научно-приложните приноси бих искала да подчертая, че приемам и 4-те посочени приноси, но считам с най-голяма тежест и значение първия и втория и по-точно: „Управленско консултиране в туризма“ и „Туроператорска, турагентска и екскурзоводска дейност“.

1. Разработена е и апробирана методика за консултантски проект по популяризиране на пакетни продукти на туроператори (публикация/монография 1 от приложения Списък на публикациите).

2. Проучени са добри практики на водещи чуждестранни и български туроператори въз основа на които е разработена методика и е проведено емпирично проучване за качеството на туроператорския продукт с предложен модел за усъвършенстването му. (публикация/монография 3.2. от приложения Списък на публикациите).

7. Основни критични бележки и препоръки

Съществени критични бележки към научните трудове и академичната активност на доц. д-р Мариана Янева нямам, но ще си позволя следните препоръки:

1. Развивайки се в своята научна реализация може да постигне още повече в сравнение с настоящото си позициониране в академичната общност, независимо, че е постигнала много и в преподавателската си и в публикационната си активност със стойностните си трудове и разработки. В същото време считам, че трябва да се фокусира през следващите няколко години в популяризиране на английски език на своите идеи и резултати от изследвания в областта на консултантските проекти, за да може да бъде разпознаваема повече и в международната общност. Би било добре да подготви на основата на някои от монографиите си статия за публикуване в списания в индексирани бази данни и със сравнително висок импакт фактор.

2. Първата препоръка е важна и по отношение на повишаване на цитируемостта на трудовете в международни издания, защото по-голям обхват от автори от международната общност ще цитират научните ѝ постижения. Тъй като адмиравам продуктивността на доц. д-р М. Янева по отношение на написването на учебници по водените дисциплини, би било добре да продължи да разработва учебно-помощна литература и по други дисциплини, където да отразява научните си търсения в областта на управлението и специализацията на туристическите дестинации.

8. Заключение

Доц. д-р Мариана Кирилова Янева - кандидат за академичната длъжност „професор”

в УНСС отговаря на приетите научни и наукометрични формални изисквания на ЗРАСРБ (чл.26) и Допълнителните изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл.26, ал.5). Научната продукция на кандидата, съдържа и научни приноси към теорията на туризма, но и изследователска методика, резултати и заключения от собствени изследвания, представляващи научно-приложни приноси, които обогатяват и преподавателската й дейност. Имайки предвид всичко посочено по-горе, считам че доц. д-р Мариана Янева отговаря напълно на професионалните и научни стандарти за заемане на академичната длъжност „професор“ и ще гласувам положително за това.

06. 12. 2021 г.
София

Подпис:

Доц. д-р Николай Георгиев Цонев

REPORT

From: Assoc. prof. Dr. Nikolay Georgiev Tsonev, UNWE, department “Economics of Tourism”, scientific specialty Economics and management (Marketing in tourism)

*Rgarding: competition for **professor** in professional field 3.8 "Economics", scientific specialty "Economics and Management (Management Consulting in Tourism)", based on a competition announced in DV, no. 71 of 27.08.2021 and according to Order № 261 / 08.02.2021 of the Rector of UNWE*

1. Information about the competition

The competition is announced for needs of the department “Economics of tourism”, faculty “Economics of infrastructure”, UNWE according to the Decision of the AC №4 / 07.07.2021. I participate in the composition of the scientific jury of the competition according to Order 3058 / 26.10.2021 of the Rector of UNWE.

2. Short biography of the applicant

One candidate, assoc. prof. Dr. Mariana Kirilova Ianeva from UNWE, is currently taking part in the competition. The documentation submitted by the candidate, which is very well completed and complete, complies with the Academic Staff Development Act and the Regulations for the Implementation of the Academic Staff Development Act of UNWE - Sofia.

From the professional autobiography of Assoc. Prof. Ianeva, as well as from the information I have as head of the department, I can mention a number of her activities, which give an opportunity more detailed assessment of her expertise in the field of tourism business:

- Expert in assessment and accreditation procedures - the National Agency for Assessment and Accreditation at the Council of Ministers, Sofia. (since 2007)
- Expert and member of the Bulgarian Chamber of Education, Science and Culture. Director "Consulting in economic activities." (since 2009)
- Expert in the National Assembly in the Committee on Economic Policy and Tourism. (in 2015)
- Since 2018 – member of the Interdepartmental Council for Personnel in Tourism (ICPT) at the Ministry of Tourism.
- Since 2018 – member of Commission for obtaining a national certificate for a guide at the Ministry of Tourism.
- Since 2020 – member of The Advisory Council to the Minister of Tourism, established in October 2020.

Assoc. Prof. Ianeva is a respected scientist as a reviewer of doctoral theses of young researchers in the field of economics and tourism as well. She has 28 participations in scientific juries at different universities in the country: 16 - UNWE; 1 - NBU; 6 - SWU; 2 - SU; 2 - AE Svishtov; 1 - MFBU, 12 of which are reviews and 16 are opinions.

She is also active in the joint university master's program as a guest lecturer and guest researcher at the Université Littoral Côte d'Opale (ULCO), Dunkirk, France.

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

3.1. Fulfillment of quantitative requirements

According to the adopted Law and Regulations, the candidates for the academic position "Professor" are evaluated by a set of criteria and indicators for research.

Among the publications submitted for the competition are her monographs:

Management consulting in the promotion of package products of tour operators (2020) - habilitation work; Applied aspects of management consulting in the tour operator business (2016); Harmonization of the product quality of the travel agencies in Bulgaria with the European good practices (2011) – co-authored; and in 8 other monographs with separate chapters.

Impressive is the provision of her disciplines with various textbooks for Bachelor's and Master's degrees, such as the regularly updated textbook “Guide Service”, “Fundamentals of Tourism Consulting”, participation in the authors collective of “Fundamentals of Tourism” and “Tour Operators and Travel Agents activities”.

The fact that she published two textbooks in English (issued by university publishing house Stopanstvo) - Tour Guide Service in 2014 and Tourism destinations (co-authored) in 2015, which the author has uploaded to her blog online, cannot be ignored

Assoc. Prof. Ianeva has published two studies in English and 26 articles in primary and secondary scientific database. She has also publications with an editorial board. Her publication in the Journal of Balkan Ecology (2019, Web of Science) is "Establishing Business Identification of Regions for Sustainability in Tourism", and the other is in the Journal of Economic Studies (2020, Scopus) is Developing a Methodology for Tourism Region Management.

The results of her research in the field of management consultancy in tourism, tourism destinations and tour operator services are announced in scientific journals through participation in various academic and practical forums in Bulgaria and abroad. The candidate in the competition has 21 participations, 15 of which are in Bulgaria and 6 abroad.

Her activity in the research projects field, both as a leader and as a member of a team, is also impressive. She worked on a total of 8 projects, 4 of which university ones, 1 national and 3 international.

The fact of her extremely active presence as a supervisor of a large number of doctoral students cannot be ignored. She is the supervisor of 13 doctoral students, 5 of whom have already successfully defended.

Assoc. Prof. Dr. Mariana Ianeva meets the requirements for holding the academic position of "professor" according to the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (Article 29): acquired Doctoral Degree; holding the academic position of "Associate Professor" for at least two years (since 2009 she has been an Associate Professor); published monographic work, which does not repeat the submitted works for obtaining the " Doctoral Degree and for holding the academic position of "Associate Professor"; original research papers and publications that do not repeat the submitted papers for obtaining the Doctoral Degree and for the academic position of "Associate Professor".

With regard to the fulfillment of the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of LDACRB the candidate has 1579 points, and the required are 550. In fulfillment of the additional quantitative requirements for holding the academic position "professor" of UNWE, according to the results in the map, the candidate has 1445 points and 420 are required.

3.3. Fulfillment of quality requirements

According to Protocol №2 of 19.05.2021 of the UNWE Habilitation Council, the opinion of the Council is positive, based on the positive opinion of the Commission for the implementation of indicators on the candidacy of Assoc. Prof. Dr. M. Ianeva in the competition, "which complies with the quantitative and qualitative requirements adopted by the AS" There is no factual non-compliance with any requirements.

Summarizing the implementation of quality indicators by the candidate, it can be said that the scientific publications of Assoc. Prof. Ianeva are written in clear scientific language, show professional competence and contain original authorial achievements that determine her rightful place in the scientific community. Assoc. Prof. Ianeva is an established lecturer with university and national contributions, developed and implemented in the teaching of new lecture courses, methods, lecturer in tourism at several leading universities in Bulgaria. She is also the leader of 4 university projects, a member of a team of one national project, and has participated in several international ones. She is also a member of various interdepartmental

councils at the Ministry of Tourism, as well as an expert in the Committee on Economic Policy and Tourism at the National Assembly.

4. Evaluation of the teaching activity for each candidate separately

The review of the documents shows that the candidate for the competition Assoc. Prof. Ianeva, in the last 12 academic years after her habilitation as an associate professor, has a large study load, both in the Bachelor's degree and in the Master's degree. Considering that Assoc. Prof. Ianeva has extensive teaching experience in a number of leading universities and the necessary qualifications, including extensive expert experience in the field of tourism, I believe that she fully meets the high requirements of LDACRB and UNWE for the academic position of "professor". One of the most important requirements for this position is the experience in teaching activity.

Assoc. Prof. Ianeva is also the author of the first textbook on management consultancy in tourism in our country (Fundamentals of tourism consultancy). She has also seven textbooks published (four of which are single authored), two of which are in English. She has developed many training courses for bachelor's and master's degrees at UNWE, which are very well received by students. Assoc. Prof. Ianeva enjoys the respect of her colleagues, which is reflected in the fact that she was elected a member of the Control Council of UNWE.

5. Brief description of the presented scientific papers / publications

5.1. Main directions in the research activity

Upon a more detailed analysis of the publication activities of the candidate for the competition Assoc. Prof. Dr. Mariana Ianeva, it was established that she has a sustainable research interest in the field of "Management Consultancy in Tourism", which is set in the competition procedure. In this thematic area she has 12 publications, the most significant of which are two monographs, one textbook and several articles and reports.

The second thematic area of the candidate is "Tour operator, travel agency and tour guide activities". In it she has four monographs (single authored and co-authored), five textbooks (three of which are single authored) and a number of articles and scientific reports.

The third thematic area is related to the management and promotion of tourism products and destinations, in which she has 25 publications.

The fourth last thematic area is related to the product specialization of Bulgarian tourism, which is also newer as a concept regarding the development of tourism destinations in Bulgaria and the nine tourism regions. Assoc. Prof. Ianeva has 14 publications on this topic.

5.2. The most important scientific and / or scientific-applied results obtained

The highlight of the consulting activity and its application both for the development of the destinations and for the products of the tour operators. The both need to be differentiated in their activity in a competitive environment by offering tourist products in attractive destinations, even in non-specific market conditions.

Application of classic and modified in practice management models for the development of a tourism region by creating a program to support the marketing organizations of the destinations / Organizations for the management of tourism regions in Bulgaria / in order to ensure sustainable tourism.

Creating a sustainable management model for the management of the newly created tourism regions in Bulgaria, with an emphasis on the Sofia tourist region based on the adaptation of leading management models and good practices.

The highlight and promotion of specialized leisure products that will return tourists to health tourism destinations through the implementation of a consulting project. The results can be directed to the travel agencies and health tourism destinations, which during the crisis must restructure their product offerings focused on current consumer needs.

6. Summarized assessment of the main scientific and scientific-applied contributions of the candidates

With regard to scientific and applied contributions, I would like to emphasize that I accept all 4 of these contributions, but I consider the first and second as most important, and more precisely: "Management consultancy in tourism" and "Tour operator, travel agency and tour guide activity".

1. A methodology for a consulting project for the promotion of package products of tour operators has been developed and tested (publication /monograph number 1 of the attached List of Publications).

2. Good practices of leading foreign and Bulgarian tour operators have been studied, based on which a methodology has been developed and an empirical study has been conducted on the

quality of the tour operator product with a proposed model for its improvement. (publication / monograph number 3.2. from the attached List of publications).

7. Main critical remarks and recommendations

I do not have significant critical remarks on the scientific works and academic activity of Assoc. Prof. Dr. Mariana Ianeva, but I would like to give the following recommendations:

1. Developing in her scientific realization she can achieve even more in comparison with her current positioning in the academic community, despite the fact that she has achieved a lot in her teaching and publishing activity with her valuable works and developments. At the same time, I believe that she needs to focus over the next few years on promoting her ideas and research results in English in order to be more recognizable in the international community. It would be good to prepare an article based on some of her monographs for publication in journals in indexed databases and with a relatively high impact factor.

2. The first recommendation is also important in terms of increasing the citation rate of papers in international journals, because a wider range of authors from the international community will cite her scientific achievements. Since I respect the productivity of Assoc. Prof. Dr. M. Ianeva in terms of writing textbooks in the disciplines, it would be good to continue to develop teaching aids in other disciplines, where she will be able to reflect her research in the field of management and the specialization of tourism destinations.

8. Conclusion

Assoc. Prof. Dr. Mariana Kirilova Ianeva - candidate for the academic position "Professor" at UNWE meets the accepted scientific and scientometric formal requirements of LDACRB (Art. 26) and the Additional requirements for UNWE according to LDACRB (Art. 2b, para. 5). The scientific production of the candidate contains scientific contributions to the theory of tourism, but also research methodology, results and conclusions from her own research, representing scientific and applied contributions, which enrich her teaching activities. Given all the above, I believe that Assoc. Prof. Dr. Mariana Ianeva fully meets the professional and scientific standards for the academic position of "professor" and I will vote in favor.

06. 12. 2021 г.
Sofia

Signature:
Assoc. Prof. Dr. Nikolay Georgiev Tsonev